

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délelőn, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Karoly ügyvédi irodája, Barátok tere Manojlovics-ház
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kosztuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.
Nyilvántartási szám 40 fillér.

Szilágyi Dezső a Bácskában.

Igen érdekes adatokat gyűjtöttek össze Szilágyi Dezsőnek bácskai politikai szerepléséről Zomborban.

Itt közlünk azok közül néhányat, melyek igen figyelemre méltók:

Szilágyi Dezső és Szemző István.

A régi Sennyei párt gárdájából alakult mérsékelt ellenzéknek Szilágyi egyik vezérlő alakja volt. Bácskában ő szervezte gróf Apponyi Alberttel az akkori ellenzékot, Tisza Kálmán kormánya ellen. — Többször sokáig időzött a bácskai ellenzék vezérének Szemző Istvánnal, akinek a régi időkben még a legszorosabb benső barátság fűzte. A nyár jó részét Zomborban töltötte, hol órák hosszáig vitott Szemző Istvánnal, — az országban mai napon is elismert első amateur vívóval. Mindkető Keresztessynek legkitünőbb tanítványa volt. Szilágyi rendkívül ügyes és gyakorlott vívó volt, — de Szemző remek mestervágásait fel nem foghatta. Az nem való, hogy az olasz iskolának volt híve — épp ellenkezőleg a legszebb, legnyugodtabb, a legszebb plastikai alakot mutató magyar vívó iskolának. Délről fűrés, olvasás és vívás, délután a lovardában műlovaslás, este pedig sziporkázó élet és szellemes lársalgással mulattak el a zombori napok Szemző István — Bácska első gavallérjának házában.

Szilágyi és a zombori ellenzék.

Bácskában a politikai állapotok türethetnek voltak. — Szemző István sorompóba hívta Zombor város és Bács-megye jobb meggyőződésű ellenzéki férfait egy ellenzéki párt megalapítására. Nagy megrészég volt az akkor — a siker nem nagy reményével kecsegtetett az aktió, mert e pártnak még keletkezése ellen a végrehajtójának minden meg engedett eszköze is. Az alakuló ülésen, mely a Vadász-kürt szálloda nagy termében lett megtartva, részt vett gróf Apponyi, Szilágyi és Horánszki. A válaszlok rendkívül nagy számmal jelentek meg. Különösen sok volt ott Zomborból a függetlenségi párti — Ambrozovics Károly pártvezérrel az élén. Gróf Apponyi után Ambrozovics Károly beszélt — erősen hangzatosán függetlenségi pártjának elsőségét és jogos törekvéseit e városban — és már már a mérsékelt ellenzék alakuló gyűléséből egy tömör függetlenségi párt akart kialakulni, — midőn ezt látva Szilágyi Dezső, felállt és gyönyörű beszéddel a jelenvolt összes függetlenségi párti választókat — párvezérükkel együtt átvezette az egyesült ellenzék táborába, — melynek végeredménye lett, hogy Mártonffy Károlyt választotta meg Zombor egyhangúlag képviselőjének.

Szilágyi és Apponyi első vizálya.

Hogy mily makacs volt és engedékenységre nem hajló, ha valamit föl tett magában és hogy nem tűrt maga fölött semmiféle szellemi fölényt — tanúsága a zombori eset is.

Hogy mi fölött — nem tudni, környezeteknek legintimuszai sem tudták denique a főnebb leírt párt alakulás talán nem tetszett Szilágyinak, és midőn onnan haza tértek Szilágyi, Szemző Istvánnak csak annyit mondott: »Kár volt az egész csinálni, — számárság volt.« Este a vendégek tiszteletére monstre fátylás zene volt Szemzőnél. Egetverő éljenzés között Apponyit és Szilágyit egyforma melegséggel üdvözölte a polgárság.

„Halljuk Szilágyi Dezsőt“ kiáltott a nép folyvást — az udvarias, finom Apponyi az ablaknál állva oda tojta Szilágyit és kéri, hogy beszéljen a néphez, — de Szilágyi hajthatatlan maradt és egy éles megjegyzéssel visszavonult. — Itt kezdődtek már ily apróságokban nyilvánulni Apponyi és Szilágyi közt az ellentétek, melyek annyira meutek, hogy a két szervező pártvezér, kik együtt működtek napokig Bácskában, majdnem haraggal váltak el egymástól — és mindig Apponyi engedett. Szemző István bucsuzásra is kikísérte illusztris vendégeit a vasúthoz. Jegyet váltott részükre. Apponyi beszállt a coupéba, — várja, egyre várja Szilágyit, de csak az nem jön. Végre Szemző keresésére indul, hát már akkor Szilágyi a szomszéd coupéban kényelembe helyezkedve olvasgolt, Szemző meglepetésére és Apponyi bosszantására.

Hogyan buktatta meg Szilágyi Matlekovics államtitkárt?

Feljethetetlen marad Doroszló községének Szilágyi Dezső megjelenése. Régen volt, de most is úgy lát yalják, mintha tegnap történt volna. Szemző Gyula volt az apatini kerület ellenzéki képviselő jelöltje, Szilágyi Dezső kísérte őt programbeszédje útjában. Ő Sz apár felől jött porfelhőkbe burkolva négyes fogaton — néhány száz szentiváni német, szóntai sokacz és sztapári szerb bandériummal. A fél község a határnál és a község előtt a mezőn várta. A zene szólt, a zászlók lengtek, a mozsarak bömböltek és majd széjjel szedték a hercules termelő Szilágyit, — mert mindenki akart elsőnek vele kezlet fogni. Egyszer az hallatszott: ejnye de pogány magyar arca van! — A bevonulás fejedelmi volt. Néhány szót váltott a vezetőkkel: mi és ki ellen van panaszuk és mi az óhajításuk. Azután felállt a községháza udvarán az asztalra, melyet 24 hófőherbe öltözött Mária leány vett körül, Szilágyi lábai körül virágot fonva, megeregt a szó az ajkán, beszélt egyszerű szavakkal, de a nép nyelvén,

a nép szívéhez. Sziporkázott az ész, szemei villámot szórtak, a tömeg tombolva kalapját hajigálta az égnek örömeiben és ott állt Szilágyi nyugodtan, mint Neptun a háborgó vizek hullámai fölött — egy édes mosoly árulta el, hogy mint kéjeleg a nép szeretetében. Egy hétre reá volt a választás és Szemző Gyula 1038 szótöbbséggel verte le Matlekovics államtitkárt. Doroszló egy szál Szemzőre szavazott és a leányok ajkukra vették és népdalban örökítették meg Szilágyi szereplését Doroszlón.

Régi hangok.

A kánikula perzselő napja új életre ébresztette a helyi függetlenségi és különösen hatóságellenes párt organumát.

Az új életre ébresztett lap vasárnapi második száma rég nem hallott hangokat hallat. Persze a polgármestert űti új organuma a hatóság ellenes pártnak.

A közpályán működő férfiak ki voltak mindenkor a legádázabb támadásnak és különösen sok támadás intézettek a mi polgármesterünk ellen. A valamikori »Szabadkai Hirlap« hasábjai hemzsegtek a legszemenzedettebb rágalmazó és becsületsértő kifejezésektől — most ezt a rágalmazó hangot, kurjantja visszhangként az »Igaz Szó«!

Késő viszhang, csuf viszhang. Mintha az ellenzék nem tudná tárgyilagosan bírálni a polgármester azon tényeit, amely esleg nem tetszik neki, mintha az volna a sajtó egyedüli célja, hogy ocsmány piszkot vágjon a neki nem tetsző férfiuhoz, akár megérdemi ez a férfiu azt, akár nem!

Hát az ellenzék »nemes« célja, azzal akar javítani, hogy a lexikonból kikeresi a legocsmányabb becsületsértő szavakat és azt egy újságlapra nyomva, minden ok nélkül és anélkül, hogy valamely ténylet bírálta, perhorreszkálna: világgá bocsátja?

Hát megérdemi bec-ülésünket és a közönség becsülését az az ellenzéki sajtó, amely kérődzik, visszaidézi a rég e feledett, sokszor megtárgyalt ocsmány rágalmakat, amelyeknek olvasása arczába kergeti a vért mindeni önérzetes férfiaknak.

„Társadalmi és közgazdasági lap“-nak hirdeti magát az »Igaz Szó.«

Nos, aligha van lársadalom mely ilyen organumot sokáig megtűr és bizony sajnálatos módon istápolja ez az újság a közgazdaságot!

Különfélék.

A beteg cigányprimás.

Piros Józsinak ma átnyujtottunk 470 koronát gyűjtésünkből, a mely még belejezve nincs, mert igen sokan vannak még, kik

sztintén hozzáakarnak járulni a beteg férfi felépüléséhez.

Holnap reggel a kapott összeggel utra kel Piros Józsi mély hálával eltelve városunk nemeslelkű közönsége iránt, és azzal a reménnyel, hogy a nyugalom, a fenyesek tiszta levegője, az orvosi tudomány és erős természete győzedelmeskedni fognak a kóron és 6 hét múlva felgyógyulva tér vissza szeretett városá falai közé.

Többen aláírták a gyűjtő ível, kiknek még nem volt alkalmuk az általunk felajánlott összeget hozzánk juttatni, ez összeget már most nyugtázzuk és amint betolynak utána küldjük kedves művésznöknek, hogy legalább anyagiakban hiánya a fürdő helyen ne legyen.

Kérjük ismételtelen közönségünket, hogy adományaikat szerkesztőségünkbe küldeni sziveskedjék.

Itt közöljük még Piros Józsi nyugtája másolatát és alább mai adakozók névsorát:

Nyugta.

470 korona szóval négyezerhezven koronáról mely összeget mai napon a „Bácskai Hírlap” szerkesztőségétől átvetttem: szívből jövő köszönettel mondva Szabadka város nemeslelkű közönségének.

Szabadkán, 1901. év augusztus hó 5-én.

Piros Józsi, s. k.

Mukits Simon	10 korona.
Dr. Balogh Lajos	10 "
Kreuzer Ilonka	20 "
Lányi Mór	10 "
Közgazdasági bank részv.-társ.	10 "
Hartmann Rafael	10 "
Mucsy György	5 "
Szabadkai keresk. és iparbank	10 "
Szabadkai ált. tak. pénztár rész. társ.	10 "
Gyelmis Gerő	10 "
Szabadkai gazd. és iparosok hitelint.	4 "
Dr. Landauer Adolf	2 "
Lichneckert Károly	5 "
Weitzenfeld Lajos	5 "
Neuhasz Bernát	3 "
N. N.	2 "
Reiter Gyula	2 "
Kovács János	2 "
Pukecz Kálmán	2 "
Dr. Váli Dezső	5 "
Kovács Testvérek	2 "
Horvátovits Ernő	4 "
Krenczein	1 "
Csajkás Kálmán	2 "
Hoffmann Máté	2 "
Vida Kálmán	2 "
Dr. Milkó Izidor	2 "
Meznerics Ferenc	4 "
Lóbl Részó	4 "
N. N.	2 "

Összesen: 162 korona.

Tegnap gyűjtésünk: 337 korona.

Főösszeg: 499 korona.

— Gromon Dezső és a szabadkai tüzezlaktanya. Szilágyi Gyula hírlapíró levélleg kérdést intézett Gromon Dezső honvédelmi államtitkár valóságos belső titkos tanácsoshoz a szabadkai tüzezlaktanya ügyében és egyuttal megkérte, miszerint nyilatkozzát a Bácskai Hírlapban közölhesse. Erre vonatkozólag az épp itt időző újságíró kollégánk ma az államtitkártól levelet kapott, melyben a következőket is írja:

„Ami pedig azt a kérdést illeti, hogy Szabadka kaphat-e tüzezlaktanya, nem vagyok azon helyzeiben, hogy ezen ügyben nyilatkozatot tehessek, mivel azon óhaj, hogy Szabadkára tüzezlaktanya helyezessék mindezt ideig a város részéről hivatalosan nem nyilatkoztattak.

Budapesten, 1901. évi augusztus hó 2-án.

Tisztelettel
Gromon
államtitkár.

Kollégáinkhoz Gromon államtitkár által írt e levélben tett kijelentés folytán nem marad más hátra, miszerint immár a közgyűlés nyilatkozzék és határozott állást foglaljon, hogy akar-e Szabadkán tüzezlaktanyát, vagy nem?

— A palicsi kisvendéglő béreltélre tegnap délelőtt volt az árlejtés. A legelőbbet ígérő Winkler Lajos jelenlegi vendéglős volt, kinek 3000 korona évi bérösszegét kiadatott. Az árlejtést a közgyűlésnek kell jóváhagyni.

— Mérésékelt áru menet-térti jegyek Szent István napjára. A magyar kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a Szent-István ünnepnap alkalmából a magyar kir. államvasutak, valamint a Kassa-Oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — (az üzemükben álló összes helyi érdekű vasutak állomásainak, valamint a szomszédos országoknak kizárásával.) — Budapestre méresékelt áru menettérti jegyek adatnak ki olyképp, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályu, a II. kocsiosztályban két III. osztályu egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályu rendez menettjeggyel Budapestre és vissza utazhatnak. Gyorsvonaton megfelelő gyorsvonatu jegyek váltandók. Ezen jegyek augusztus 15—20 napján az utóbbi napon azonban csak a Budapestre közlekedő — valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonat kivételével) adatnak ki, a vissza utazásnak pedig augusztus 20. és 21-ik napjain, legkésőbb azonban az augusztus 21-én este induló utolsó vonattal meg kell történnie. Ezen jegyekkel augusztus 20-ika előtt visszatérni nem lehet; azokkal utmegszakításnak sem menet — sem jövetkor helye nincs. Megjegyezzük, hogy az I. és II. kocsiosztályban utazók a visszatérés alkalmával is mindkét menettjegyet felmutatni tartoznak, miért is Budapestre érkezve ezen jegyek csak előmutatandók, de te nem utandók. Gyermekre külön kedvezmény nincs.

— A hatodik halott. A palicsi szanatoriumban ismét elhunyt egy lelenz. Égen Irma a neve 2 éves. A mentők kivitték a bajai temetőbe.

— Öngyilkossági kísérlet ittas állapotban. Pukovics Simonné kelebiai lakónő nagyon szereti a pálinkát. Józan állapotban még nem igen látták. Ebben az illuminált állapotban tegnap délelőtt lakásához közeli erdőben kendőjével egy fára felkötötte magát. Kérnyájszky Mladen jubásza még idejekorán észrevette, elvágta a köteléket és az asszonyt megmentette. Délután, hogy a fájdalmakat elleljejtse ismét berugott — evvel tartozott az egészségének.

— Gyanus haláleset. Cseszko Jusztina tompai lakónőnek tegnap gyermeke született. Az asszony a szülés után meghal. A rendőrség megindította a nyomozást, mert gyanus merült fel, hogy bűneset forog fenn. A mentők bevitték a hullát a bajai temető bonczházába, ahol délután ejtik meg rajta a rendőri bonczolást.

— Gyermeigyilkos anya. Megirtuk tegnap, hogy Vidákovits Anna sebesítési lakónő gyermekét szülés után megfojtotta és elásta. Az asszonyt a közkórházba vitték, ahol már annyira felépült, hogy a mentők ma reggel bezárlhatták a kir. törvényszék fogházába.

— Vízbeült cselédleány. Ujvidéken Klossyik Teréz cseléd fürdés közben a vashidnál a Dunába fult. Rákity István, a 36. sz. rendőr, amikor észrevette, hogy fürödni akar a tilos helyen, elkergelte a cselédleányt, a ki, midőn a rendőr eltávozott, a Dunába ment, hogy onnét élve vissza térjen.

— Czirkuszt váriető előadásait a mai nap-tól kezdve a szénatéren — honvédkaszárnya előtt — felállított díszes sátorban tartja. Az érdekes előadásokra felhívjuk olvasóink figyelmét.

— A Duna áldozata Baján Hepp Menyhért, 8 éves fiúcska, a szabad Dunában a malmok közelében fürdött. Egyszerre elragadta az ár és mielőtt segítségére mentek volna, eltűnt a habokban. Holttestét csak harmadnap fogták ki.

— Halálos szerencsétlenség. A szülők gondatlanságának esett áldozatul mult éjjel Kufuncsics Béla másfél éves kis fiu. Szülei III. kör 257. sz. a. laknak. Este lefektették a bölcsőbe a kis fiut, a bölcső fölött zsinogeket erősítettek meg, hogy ki ne essék. A kis fiut reggel halva találták. Teste függött a bölcsőből, nyaka a zsinogbe megakadt a minek következtében megfulladt. A rendőrség megindította a nyomozást a gondatlan szülők ellen.

— Rejtélyes gyilkosság Ujvidékről írják: Vezán 70. gy. ezredbeli közlegénynek az a feladata volt, hogy Ruzicska és Kapler 6. ezredbeli fegyerczekt a péterváradai forrásoknál teljesítendő munkáknál őrizze. Ruzicska, aki család miatt nyolcz heti, és Kapler, a ki lopás, család és okirathamisítás miatt 16 havi helyőrségi börtönrre van ítélve; arra csábították, hogy velük megfürödjék. — Vezán ráállt a két fegyenczérésére; a midőn azonban bent voltak a Dunában — délután 3 óratájt történt a dolog — a víz alá nyomták az őrt, akit ekképen megfullasztottak. Előszőr az a hiedelem támadt, hogy Vezán a fegyenczekkel megszökött; de a mikor hulláját szerdán délután Péterváradon a katonai uszoda alatt kifogták, bizonyossá lett a tenebbi leírás, már annál is inkább, mert Vezán testén a külérőszak semmi nyoma sem látszik. A két fegyenczet nyomozzák mindenfelé, de eddigelé semmi nyom sincs, mely segíteni engedné, hogy merre szökiék.

Szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős:

BRAUN HENRIK.

Pálinka főzőknek

száraz tűzifa

cséplőszén

czement

 kapható

Braun Herma fia

 szállító, a huszár lovarda mellett.

 — Telephon 122. sz. —